

Nøgletal for internationale børnebortførelser til og fra Danmark i 2018

Koordinationsenheden for Børnebortførelser, som ligger i Social- og Indenrigsministeriet, har opgjort de nyeste nøgletal for internationale børnebortførelser til og fra Danmark.

Nøgletallene gælder for sager, som er oprettet i 2018, og uafsluttede sager, der er overført fra tidligere år. Tallene vedrører børnebortførelsessager, hvor barnet er bortført til eller ulovligt tilbageholdt i lande, som Danmark har et konventionssamarbejde med, og børnebortførelsessager til lande, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med. Endvidere omfatter nøgletallene centrale tal for de konventionssager, som har været behandlet i Danmark, dvs. sager, hvor et barn er bortført til eller ulovligt tilbageholdt i Danmark.

De konventionssager, som blev behandlet ved en dansk eller udenlandsk domstol i 2018, er behandlet efter reglerne i Haagerbørnebortførelseskonventionen af 1980, Haagerbørnebeskyttelseskonventionen af 1996 eller Europarådskonventionen. Disse konventioner er tre ud af fire konventioner, som Danmark har tiltrådt, og som er relevante for området¹.

Det skal bemærkes, at der kan være børnebortførelsessager, hvor Koordinationsenheden ikke er blevet inddraget, og disse sager vil således ikke fremgå af de opgjorte nøgletal. Det kan være situationer, hvor der anlægges en sag om tilbagegivelse direkte ved en dansk domstol uden om Koordinationsenheden, eller hvor den efterladte forælder i Danmark ikke kontakter Koordinationsenheden. Kontaktes Koordinationsenheden, bistår denne med vejledning og kontakten til relevante myndigheder i Danmark og i udlandet.

For en overordnet gennemgang af konventionsreglerne for tilbagegivelse af børn og årsager til sagernes afslutning henvises til afsnittene herom nedenfor.

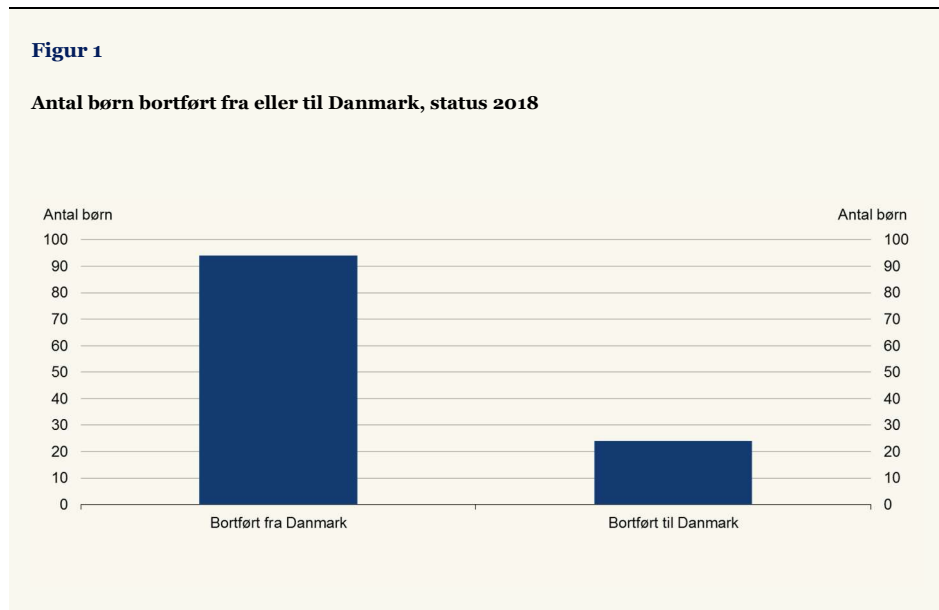
¹ De fire relevante konventioner er Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civile aspekter af internationale børnebortførelser (Haagerbørnebortførelseskonventionen), Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen), Europarådskonventionen af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser (Europarådskonventionen af 1980), samt den nordiske domskonvention, som er gennemført ved lov nr. 635 af 15. september 1986 om anerkendelse og fuldbyrdelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven (den nordiske domslov).

For statistikopgørelser for tidligere år og mere information om Koordinationsenhedens arbejde henvises til hjemmesiden www.boernebortfoerelse.dk.

Overordnede tal om børnebortførelser

I 2018 behandlede Koordinationsenheden sager om bortførelser af 118 børn i alderen 0-16 år, hvor børnene var bortført enten til eller fra Danmark. Heraf var langt de fleste bortført fra Danmark til et andet land. Det gjaldt 94 børn, mens Koordinationsenheden behandlede sager vedrørende bortførelser af 24 børn til Danmark, jf. figur 1.

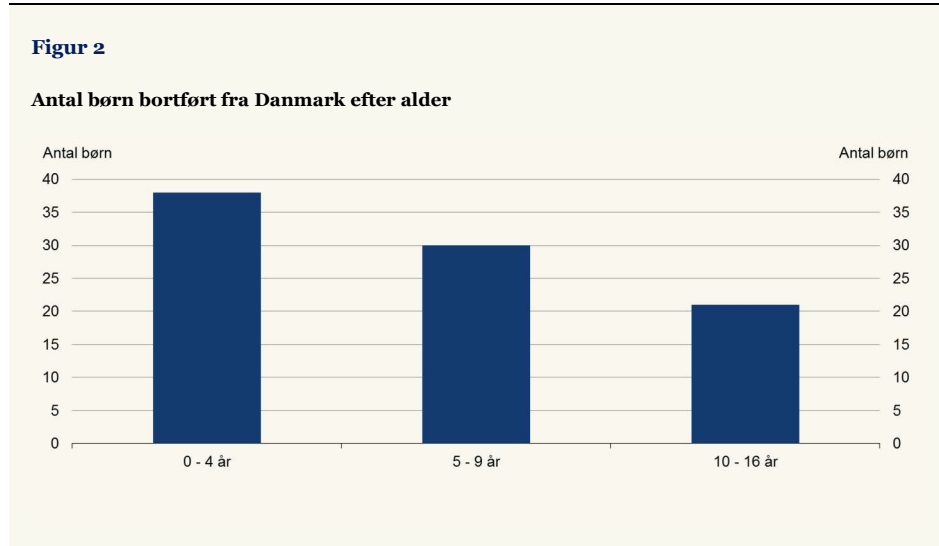

Anm.: Antal børn bortført til eller fra Danmark i alderen 0-16 år. Opgørelsen omfatter kun de sager om bortførelser, som blev behandlet i regi af Koordinationsenheden for Børnebortførelser i 2018. I figuren indgår både bortførelser fra Danmark til lande, som Danmark har et konventionssamarbejde med, og bortførelser fra Danmark til lande, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med. Koordinationsenheden behandler kun børnebortførelsessager til Danmark fra lande, som Danmark har et konventionssamarbejde med. Koordinationsenheden bliver ikke involveret i sager, der omhandler børn, som bortføres til Danmark fra lande uden for konventionssamarbejdet.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

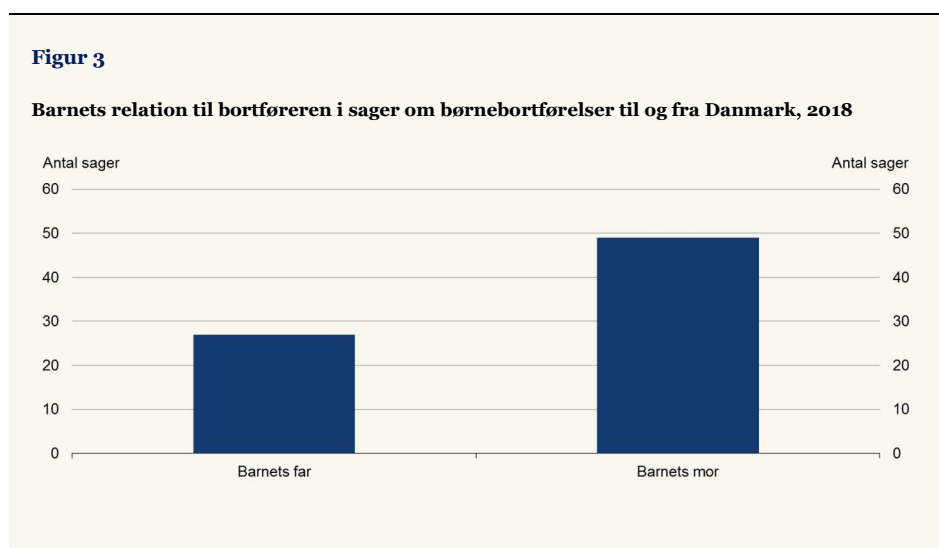
De fleste sager om bortførelser af børn fra Danmark til et andet land vedrører børn i alderen 0-4 år. Blandt de sager, som Koordinationsenheden behandlede i 2018, var 38 børn i aldersgruppen 0-4 år på bortførelsestidspunktet, mens 21 børn var i aldersgruppen 10-16 år, jf. figur 2.

Anm.: Se anmærkning til figur 1. Alderen er opgjort på tidspunktet for bortførelsen/den ulovlige tilbageholdelse. For fem af børnene i sagerne, hvor børnene er bortført til et land, som Danmark ikke har et konventions-samarbejde, er børnenes alder ikke oplyst over for Koordinationsenheden. Disse børn er derfor ikke medtaget i figuren.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

For det samlede antal børnebortførelsessager til og fra Danmark, var bortføreren oftest barnets mor. I 49 af sagerne var den bortførende forælder barnets mor, og for de resterende 27 af børnebortførelsessagerne var det barnets far, jf. figur 3.

Anm.: Se anmærkning til figur 1.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

I 2018 var der 26 sager om børnebortførelser fra Danmark til lande i Europa og 21 sager, hvor barnet var bortført til Asien. De restende sager er fordelt over de øvrige kontinenter, jf. tabel 1.

Tabel 1

Antal sager om børnebortførelser til/fra Danmark, opdelt på kontinenter, 2018

	Til/fra lande, som Danmark har et konventions-samarbejde med		Til lande, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med
	Bortført til Danmark	Bortført fra Danmark*	Bortført fra Danmark
	-----Antal sager-----		
Europa	12	23	3
Nordamerika	2	2	1
Sydamerika	0	0	6
Afrika	0	1	4
Asien	0	2	19
Oceanien	1	0	0
Total	15	28	33

Note: * I 23 af sagerne er der sendt en anmodning efter en af konventionerne.

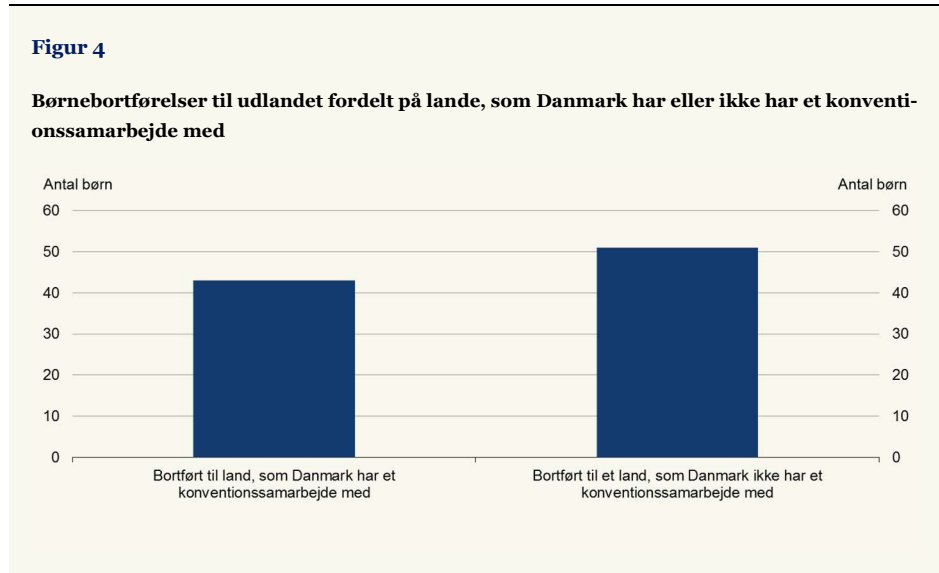
Anm.: Tyrkiet indgår i Asien, og Rusland indgår i Europa.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

Børnebortførelser til udlandet

I 2018 behandlede Koordinationsenheden i alt 61 sager med i alt 94 børn, der var bortført til udlandet. Af figur 4 nedenfor ses, at lidt under halvdelen, 43 børn, var bortført til et land, som Danmark har et konventionssamarbejde med. De resterende 51 børn var bortført til et land, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med.

Anm: Antal børn bortført fra Danmark i alderen 0-16 år. Opgørelsen omfatter kun de sager om børnebortførelser, som blev behandlet i regi af Koordinationsenheden i 2018.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

I 2018 blev i alt 26 sager, hvor et barn var bortført til udlandet, afsluttet, jf. tabel 2. Baggrunden for, at sagerne afsluttes, kan være vidt forskellig. Ligesom sagerne adskiller sig fra hinanden, gør begrundelserne for afslutningen af en sag det også. Under afsnittet "Sagernes afslutning" findes en beskrivelse af, hvad de opregnede udfald på sagerne dækker over. En sag betragtes fx som afsluttet, når der er afsagt dom i sagen.

Tabel 2

Antal sager om børnebortførelser fra Danmark, status 2018*

	Til lande, som Danmark har et konventionssamarbejde med	Til lande, som Danmark ikke har et konventions-samarbejde med	I alt
----- Antal sager -----			
Total antal sager**	28***	33	61
Antal sager oprettet i 2018	19	11	30
Antal sager overført fra tidligere år	9	22	31
Antal sager afsluttet i 2018	16	10	26
Antal sager forsat verserende	12	23	35
----- Antal børn -----			
Total antal børn	43	51	94
Antal børn bortført i 2018	29	17	46

Noter.:

* Én enkelt sag kan vedrøre flere børn, dvs. søskende.

** Sagsbehandlingstiden for sagerne er ikke opgjort.

*** Af disse 28 sager blev der i 23 sager sendt en anmodning til en centralmyndighed i udlandet om tilbagegivelse efter Haagerbørnebortførelseskonventionen.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

Tabel 3 nedenfor viser udfaldet af de 16 afsluttede sager om bortførelse til konventionslande. I tabellen skelnes mellem, om der blev sendt en anmodning om tilbagegivelse af barnet eller ej. I 15 ud af de 16 afsluttede sager var der sendt en anmodning om tilbagegivelse efter Haagerbørnebortførelseskonventionen, Haagerbørnebeskyttelseskonventionen eller Europarådskonventionen jf. tabel 3.

Det er den efterladte forælder², der vælger, om der skal sendes en anmodning om tilbagegivelse efter en af konventionerne til centralmyndigheden i bortførelseslandet, ligesom forælderen selv vælger, om en anmodning skal trækkes tilbage. I de sager, hvor der ikke blev sendt en anmodning, kan dette eksempelvis skyldes, at forældrene nåede en frivillig løsning, fx en aftale om at barnet skulle tilbage til bopælslandet, inden anmodningen blev sendt, hvorfor sagen ikke blev indledt ved domstolene i bortførelseslandet.

Tabel 3

Udfaldet i de afsluttede sager om børnebortførelse fra Danmark til lande med konventions-samarbejde, 2018

	Anmodning sendt	Anmodning ej sendt	I alt
	----- Antal sager -----		
Forlig/frivillig tilbagegivelse	5	1	6
Dom: barn tilbagegives	1	0	1
Dom: barn tilbagegives ikke	7	0	7
Anmodning trukket tilbage	1	0	1
Barnet ikke fundet	0	0	0
Afvist fra centralmyndigheden	0	0	0
Tilbagegivelse med myndigheders bistand	1	0	1
Total antal afsluttede sager	15	1	16
Sagen verserer stadig	8	4	12
Total antal sager	23	5	28

Anm.: Opgørelsen over afsluttede sager er ikke udarbejdet på en måde, som gør det muligt at se hvor mange af de afsluttede sager, der er oprettet i 2018 eller overført fra tidligere år.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

² I sager, hvor der er tale om bortførelse af tvangsanbragte børn, er det kommunen, som kan bede om tilbagegivelse mv. af et barn.

Tabel 4 viser udfaldet af de 10 afsluttede sager, som blev behandlet i 2018, hvor barnet var bortført til et land, som Danmark ikke har et konventionssamarbejde med. Det fremgår også, at 23 sager stadig verserede ved udgangen af 2018, jf. tabel 4.

Tabel 4

Udfaldet i de afsluttede sager om børnebortførelse fra Danmark til lande uden for konventionssamarbejdet, status 2018.

	Til lande, som Danmark ikke har et konventions- samarbejde med
	----- Antal sager -----
Førlig/frivillig tilbagegivelse	5
Dom: barn tilbagegives	0
Dom: barn tilbagegives ikke	0
Anmodning trukket tilbage	3
Barnet ikke fundet	1
Tilbagegivelse med myndigheders bistand	1
Total antal afsluttede sager	10
Sagen verserer stadig	23
Total antal sager	33

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

Børnebortførelser til Danmark

Som dansk centralmyndighed i henhold til Haagerbørnebortførelseskonventionen af 1980, Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og Europarådskonventionen modtager og formidler Koordinationsenheden henvendelser fra forældre, der ønsker deres barn tilbagegivet til udlandet.

Koordinationsenheden behandler kun børnebortførelsessager til Danmark fra lande, som Danmark samarbejder med efter en af de fire konventioner. Koordinationsenheden bliver ikke involveret i sager, der omhandler børn, som bortføres til Danmark fra lande uden for konventionssamarbejdet.

Det fremgår af tabel 5, at der i 2018 blev oprettet 13 sager om børnebortførelser fra lande, som Danmark har et konventionssamarbejde med. Derudover blev 2 sager overført fra tidligere år, hvilket giver en total på 15 sager. Ud af disse blev 11 sager afsluttet i 2018, hvilket betyder, at 4 sager forsat verserede ved udgangen af 2018. De 13 sager vedrørte samlet 22 børn, jf. tabel 5.

Tabel 5

Antal sager om børnebortførelse til Danmark, status 2018

	Fra lande, som Danmark har et konventionssamarbejde med
	----- Antal sager -----
Antal sager oprettet i 2018	13
Antal sager overført fra tidligere år	2
Total antal sager	15
Antal sager afsluttet i 2018	11
Antal sager forsat verserende	4
	----- Antal børn -----
Total antal børn	24
Antal børn bortført i 2018	22

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

Af tabel 6 nedenfor fremgår udfaldet af de 11 afsluttede sager i 2018, hvor et barn var bortført til Danmark fra et konventionsland.

Tabel 6

Udfaldet i de afsluttede sager om børnebortførelse til Danmark, som er behandlet efter konventionerne, status 2018

	Anmodning sendt
	----- Antal sager ---- -
Forlig/frivillig tilbagegivelse	4
Dom: barn tilbagegives	2
Dom: barn tilbagegives ikke	5
Anmodning trukket tilbage	0
Barnet ikke fundet	0
Afvist fra centralmyndigheden	0
Tilbagegivelse med myndigheders bistand	0
Total antal afsluttede sager	11
Sagen verserer stadig	4
Total antal sager	15

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet.

Overordnet om konventionsreglerne for tilbagegivelse af børn

Som det fremgår indledningsvist behandlede Koordinationsenheden i 2018 sager efter Haagerbørnebortførelseskonventionen, Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og Europarådskonventionen. Boksen nedenfor beskriver overordnet reglerne for tilbagegivelse af et barn efter disse konventioner.

Tilbagegivelse efter Haagerbørnebortførelseskonventionen

Udgangspunktet efter Haagerbørnebortførelseskonventionen er, at barnet skal tilbagegives til det land, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted før bortførelsen. Den afgørende myndighed eller domstol kan dog i særlige tilfælde bestemme, at barnet ikke skal tilbagegives. Dette kan være tilfældet, hvis:

- Der på det tidspunkt, hvor myndigheden eller domstolen blev anmodet om tilbagegivelse, er gået 1 år siden bortførelsen eller tilbageholdelsen, og barnet er faldet til i sine nye omgivelser.
- Der er en alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen vil være til skade for barnets sjælelige eller legemlige sundhed eller på anden måde sætte det i en situation, som barnet ikke bør tåle.
- Barnet selv modsætter sig tilbagegivelsen, og barnet har nået en sådan alder og modenhed, at der bør tages hensyn til dets mening.
- Tilbagegivelsen ikke vil være forenelig med grundlæggende princippet i det andet konventionsland til beskyttelse af menneskelige friheder og rettigheder.

Tilbagegivelse efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen

Udgangspunktet efter Haagerbørnebortførelseskonventionen er, at en afgørelse om forældremyndighed og/eller barnets bopæl skal anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige konventionslande. Den afgørende myndighed eller domstol kan dog i særlige tilfælde bestemme, at barnet ikke skal tilbagegives. Dette kan være tilfældet, hvis:

- Afgørelsen blev truffet af en myndighed, der efter konventionens regler ikke havde kompetence til at træffe afgørelsen.
- Afgørelsen blev truffet, uden at barnet, i modstrid med grundlæggende retsplejeprincipper, havde mulighed for at blive hørt, og der var ikke tale om et hastetilfælde.
- Anerkendelse af afgørelsen under hensyntagen til barnets bedste vil stride åbenbart mod grundlæggende retsprincipper i den stat, som anmodningen rettes til.
- Afgørelsen er uforenelig med en senere afgørelse m.v. truffet i en ikke-kontraherende stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted, og denne senere afgørelse opfylder betingelserne for at blive anerkendt.

Tilbagegivelse efter Europarådskonventionen

Udgangspunktet efter Europarådskonventionen er, at en dansk afgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær skal anerkendes i de øvrige konventionsstater på samme måde som hvis afgørelsen var truffet af myndighederne i disse stater. Den afgørende myndighed eller domstol kan dog i særlige tilfælde bestemme, at barnet ikke skal tilbagegives. Dette kan bl.a. være tilfældet, hvis:

- Det er åbenbart uforeneligt med landets grundlæggende principper for familiers og børns retsforhold.
- Ændrede forhold gør det åbenbart uforeneligt med barnets bedste.
- Barnet på det tidspunkt, sagen indledtes i oprindelsesstaten, var statsborger i modtagerstaten eller havde bopæl der, uden at have en tilsvarende tilknytning til oprindelsesstaten.
- Barnet på det tidspunkt, sagen indledtes, var statsborger i både oprindelsesstaten og modtagerstaten og havde bopæl i modtagerstaten.

Oplysninger om hvilke lande, Danmark samarbejder med efter konventionen, fremgår af hjemmesiden www.børnebortførelse.dk.

Sagernes afslutning

Når et barn kommer retur til Danmark, vil det være andre danske myndigheder end Koordinationsenheden, der er i kontakt med barnet og familien fremadrettet. I de sager, hvor enheden modtager besked om, at barnet er tilbagegivet til Danmark, orienterer enheden barnets bopælskommune om hjemkomsten med henblik på, at kommunen vurderer, om der skal træffes støtteforanstaltninger i relation til familien. Koordinationsenheden bliver ikke nødvendigvis orienteret om barnets eller familiens forhold i tiden efter sagens afslutning.

Som det fremgår ovenfor, blev der i 2018 afsluttet i alt 26 sager til lande, hvor der er et konventionssamarbejde. I sager, hvor der ikke er et konventionssamarbejde, blev 10 sager afsluttet i 2018. Der kan være flere forskellige årsager til, at en børnebortførelsessag afsluttes. Nedenfor gennemgås de forskellige kategorier for, hvornår en sag registreres som afsluttet. Bemærk, at der ikke er tale om en udtømmende gennemgang.

Forlig/frivillig tilbagegivelse

En sag kan afsluttes, hvis parterne indgår forlig om, at barnet skal tilbage til sit bopælsland. Det kan også være, at bortføreren vender frivilligt tilbage til bopælslandet med barnet, dvs. uden at dette skyldes et forlig.

Dom: barnet tilbagegives

En sag vil blive afsluttet, når der er truffet en endelig afgørelse om, at barnet skal tilbagegives til bopælslandet. En sag afsluttes således ved, at den øverste kompetente instans i bortførelseslandet træffer afgørelse om, at barnet skal tilbagegives med henvisning til en af konventionerne. En afgørelse om tilbagegivelse skal i visse tilfælde fuldbyrdes, hvis forælderen i bortførelseslandet ikke efterkommer domstolens/myndighedens afgørelse. Fuldbyrdelse sker efter den nationale lovgivning i det pågældende land. Når en sag registreres som afsluttet på baggrund af en endelig afgørelse, er det således ikke ensbetydende med, at barnet er tilbagegivet, eller at afgørelsen er fuldbyrdet.

Dom: barn tilbagegives ikke

Der kan være forskellige grunde til, at domstolen træffer afgørelse om, at et barn ikke skal tilbagegives. Hvis det vurderes, at en af undtagelsesbestemmelserne i Haagerbørnebortførelseskonventionen finder anvendelse, kan tilbagegivelse nægtes.

Anmodning trukket tilbage

Det er den efterladte forælder, der vælger, om en fremsat anmodning om tilbagegivelse fra et konventionsland skal trækkes tilbage, selvom sagen endnu ikke er afsluttet. Der kan være forskellige årsager til dette, og Koordinationsenheden får ikke altid oplyst baggrunden herfor.

Baggrunden for, at en anmodning trækkes tilbage af den efterladte forælder, kan eksempelvis være, at forældrene er blevet enige om, at barnet skal bo i udlandet og i den forbindelse indgår en aftale om samvær. Et andet eksempel kan være, at parterne genoptager samlivet, eller at den efterladte forælder flytter til bortførelseslandet. En forælder kan også trække sin anmodning tilbage, hvis forælderen i stedet ønsker at indlede en samværsag i det pågældende land.

I nogle tilfælde er forælderen ”nødsaget” til at trække sin anmodning på grund af udviklingen i sagens omstændigheder. Det kan være i en situation, hvor der, efter anmodningen er indgivet, kommer oplysninger om, at den efterladte forælder har givet samtykke til flytningen eller lignende, der betyder, at der ikke var tale om en international børnebortførelse. Et andet forhold, der vil føre til, at anmodningen trækkes tilbage, kan være at barnet bliver lokaliseret i bopælslandet, og der derved ikke er eller har været tale om en international børnebortførelse.

Som nævnt vil Koordinationsenheden ikke altid blive orienteret om de nærmere omstændigheder for sagens afslutning, herunder om barnet er blevet i bortførelseslandet, eller om barnet er vendt tilbage til Danmark, da dette ofte vil bero på en aftale mellem forældrene. Endvidere bemærkes, at der ikke bliver fulgt op på de sager, som er blevet afsluttet, fordi den efterladte forælder har trukket sin anmodning.

Derudover kan der naturligvis ske ændringer i familiens forhold efter sagens afslutning, og Koordinationsenheden får ikke besked, hvis barnet senere skifter bopælsland.

Barnet er ikke fundet

Sagen afsluttes, hvis det ikke har været muligt for myndighederne i det formodede bortførelsesland at lokalisere barnet, og det må antages, at barnet befinder sig eller er blevet lokaliseret i et andet land. En ny sag kan derefter indledes, hvis barnet befinder sig i et andet land.³

Afvist fra centralmyndigheden (kun relevant i konventionssager)

Når en anmodning om tilbagegivelse efter Haagerbørnebortførelseskonventionen modtages af centralmyndigheden i bortførelseslandet, gennemgår centralmyndigheden ansøgningen og de dokumenter, det er obligatorisk at sende med ansøgningen. Centralmyndigheden har mulighed for at afvise en anmodning, hvis det er åbenbart, at konventionens betingelser ikke er opfyldt, eller anmodningen i øvrigt ikke er velbegrunderet.

Tilbagegivelse med myndighedernes bistand

I nogle tilfælde, hvor der ikke bliver sendt en anmodning efter Haagerbørnebortførelseskonventionen, kan der af forskellige årsager rettes henvendelse til myndighederne i bortførelseslandet, fx de sociale myndigheder eller politiet.

Der kan også anlægges en sag direkte ved domstolen i bortførelseslandet, hvorefter man søger om udlevering af barnet efter de nationale regler uden om konventionerne.

³ Sagen kan i sådanne tilfælde blive omkategoriseret til det nye land, og den oprindelige sag vil blive afsluttet. Den samme sag kan således optræde flere gange i opgørelserne fx under både konventionssag og ikke-konventionssag, afhængig af hvilke lande der er tale om. Dog vil sagen i forhold til den ene kategorisering registreres som afsluttet.

